

Вимоги до індустріальної та експортної політики України, в умовах що склались

Власюк В.С.

17 квітня 2019 р.

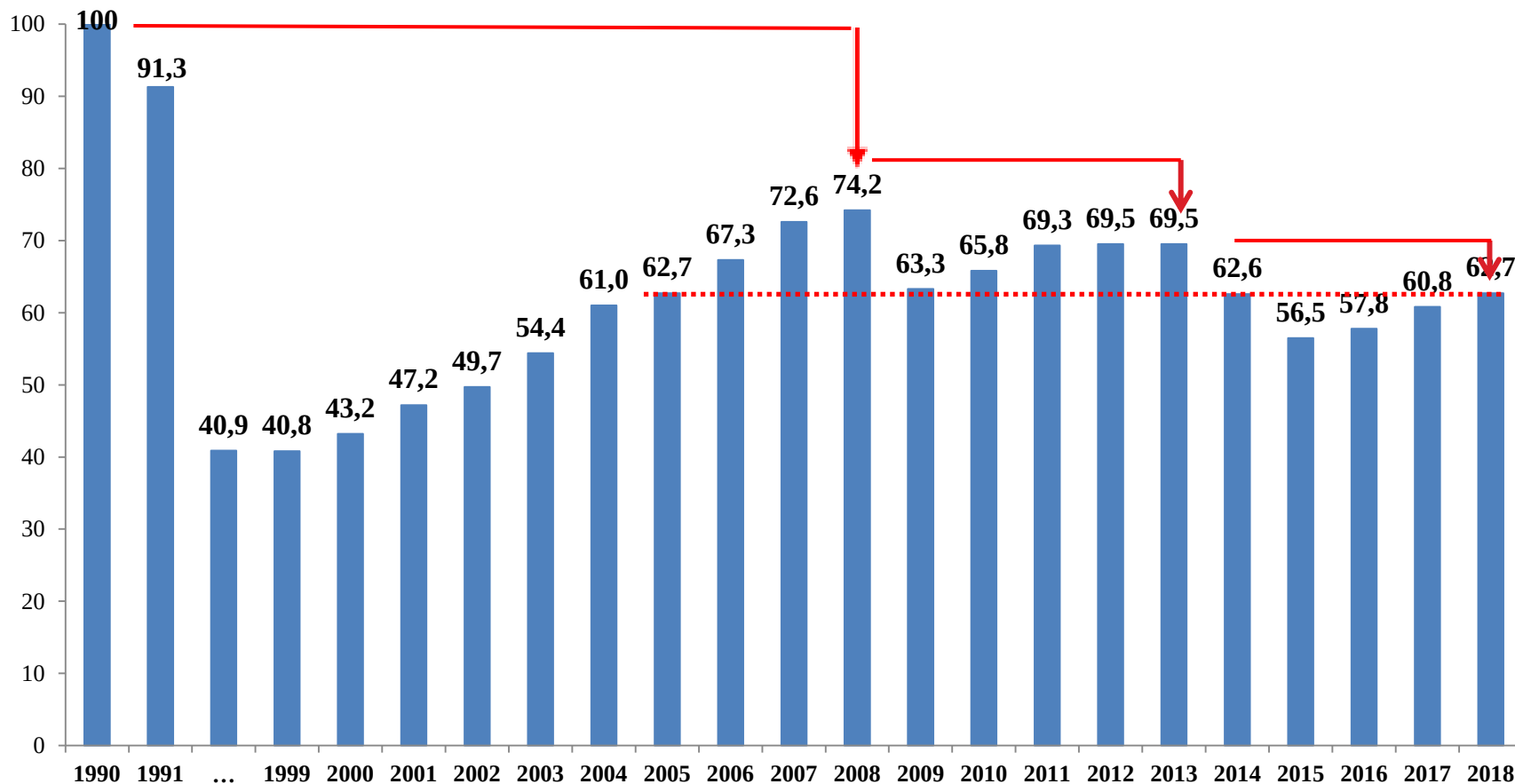
Авторське право на дану презентацію належить ДП «Укрпромзовнішекспертиза»

Передрук, копіювання і розповсюдження матеріалів без письмового дозволу на те ДП «Укрпромзовнішекспертиза» заборонені. Цитуючи, вказуйте ДП «Укрпромзовнішекспертиза» в якості джерела інформації. ДП «Укрпромзовнішекспертиза» не несе відповідальності за несанкціоновані дії, пов'язані з поширенням цього документу або будь-якої його частини.

Несанкціоноване розробником (ДП «Укрпромзовнішекспертиза») розповсюдження (включаючи передачу друкованого документа або скан-копії; пересилку документа в цілому або його частин; збереження документа на сервері) є порушенням авторського права і може бути предметом судового розгляду.

Українська економіка через відсутність структурного розвитку втрачає відновлювальні можливості

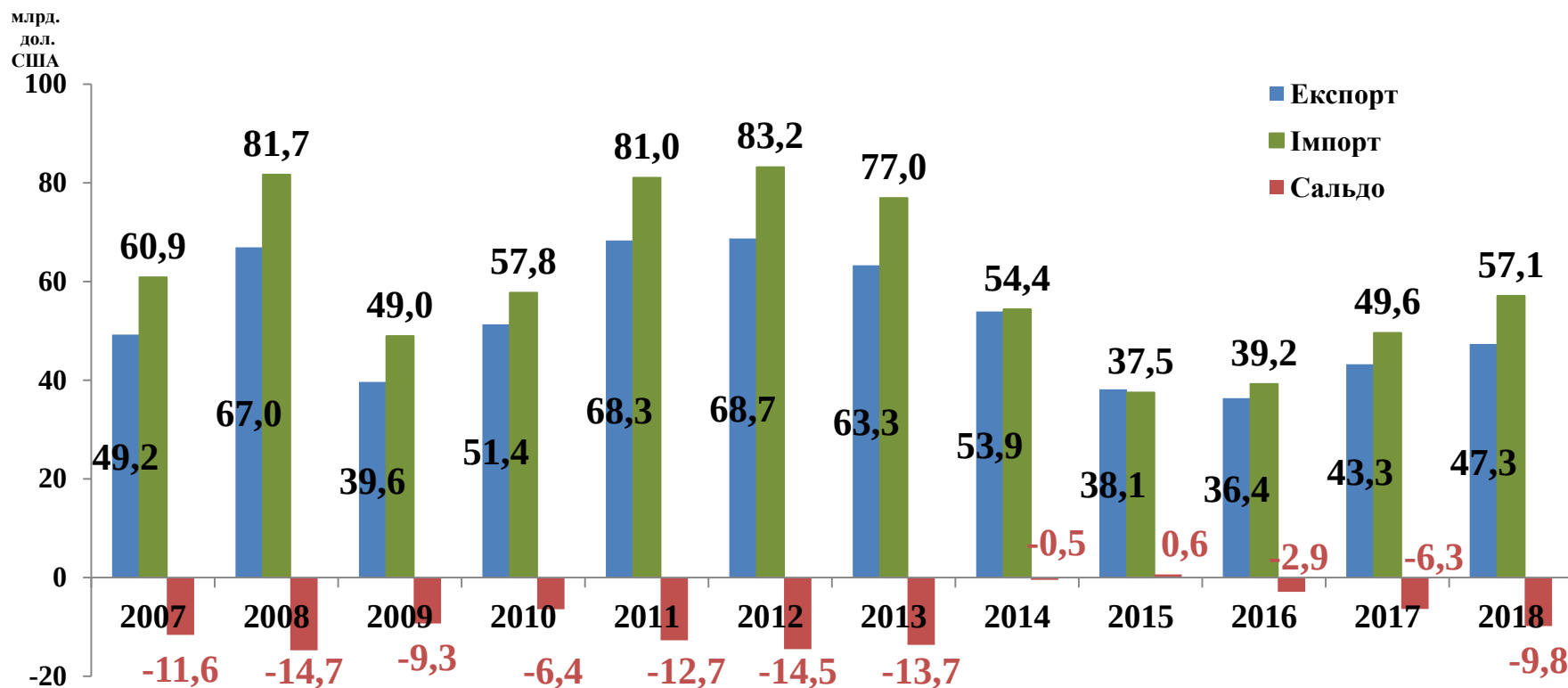
Динаміка індексу ВВП України в 1990-2018 рр., 1990=100

Джерело: Державна служба статистики України

Результативність зовнішньої торгівлі також є наслідком розвитку економічної структури країни

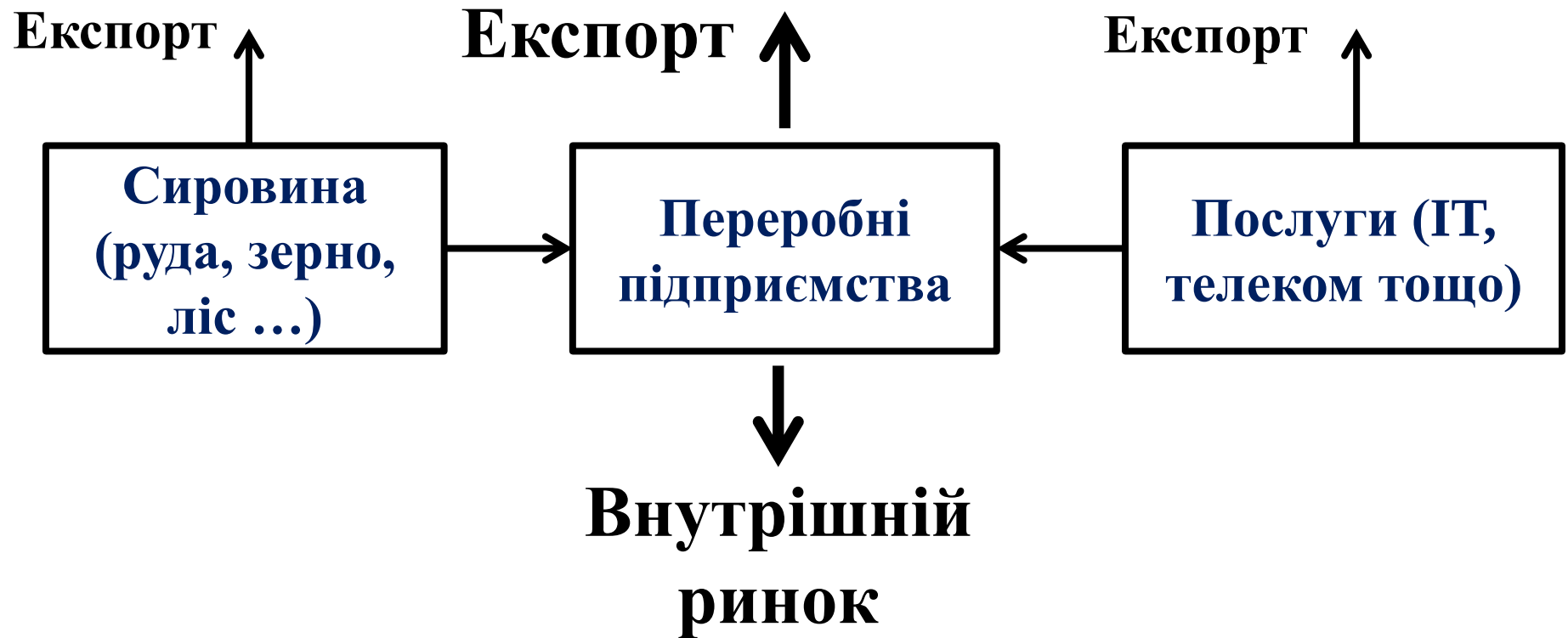
Українська зовнішня торгівля товарами в 2007-2018 рр.

Джерело: Державна служба статистики України

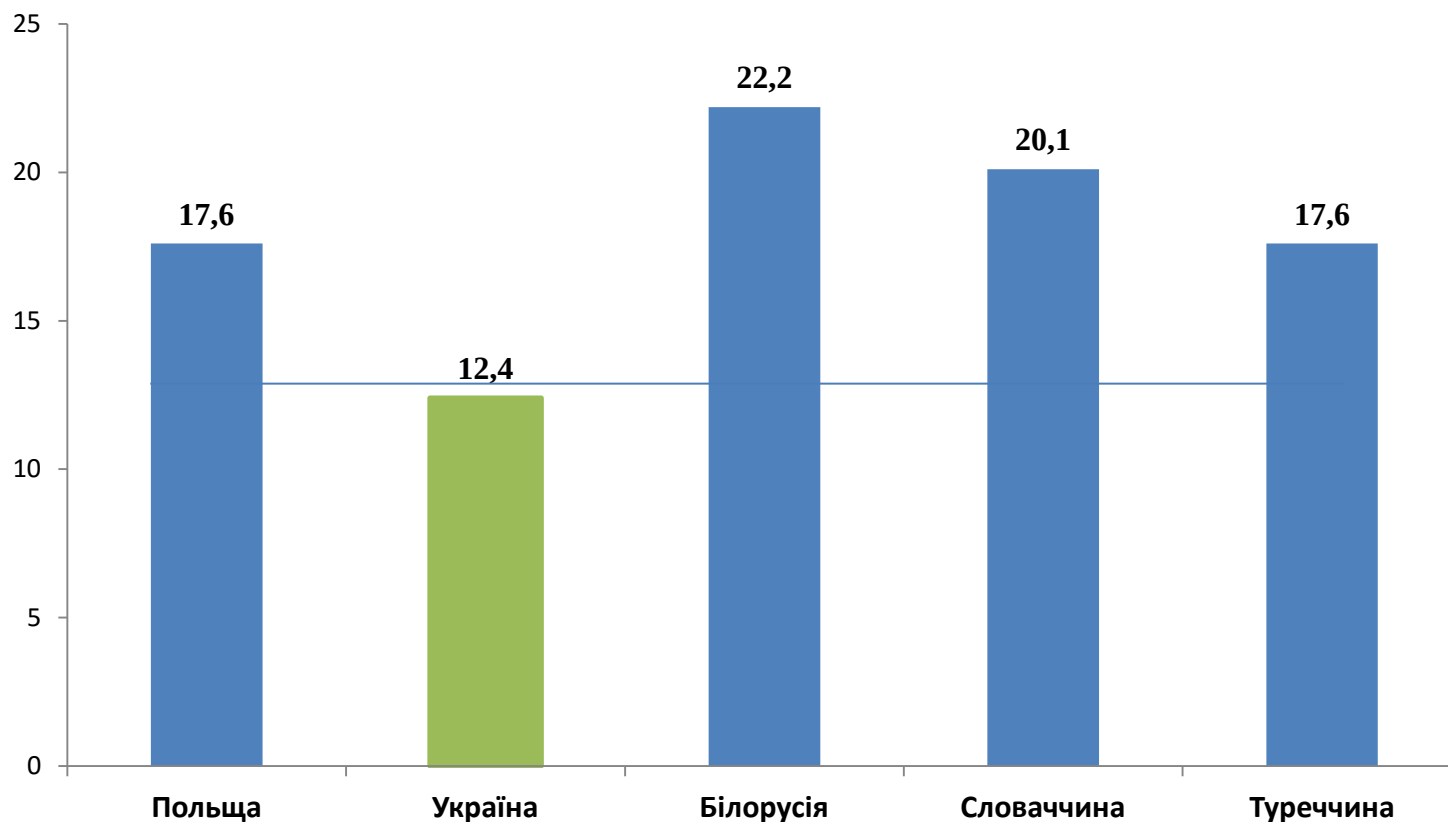
Погіршення негативного торговельного сальдо в 2018 р. обумовлене більшим приростом імпорتنих поставок (+7,5 млрд. дол. США) порівняно зі збільшенням експорту (+4,1 млрд. дол. США)

Звернемо увагу на економічну суть переробної промисловості. Переробна промисловість зв'язує різні види діяльності в процес створення доданої вартості на території країни

В економічно успішних сусідніх країнах частка переробної промисловості у ВВП значно вища ніж в Україні

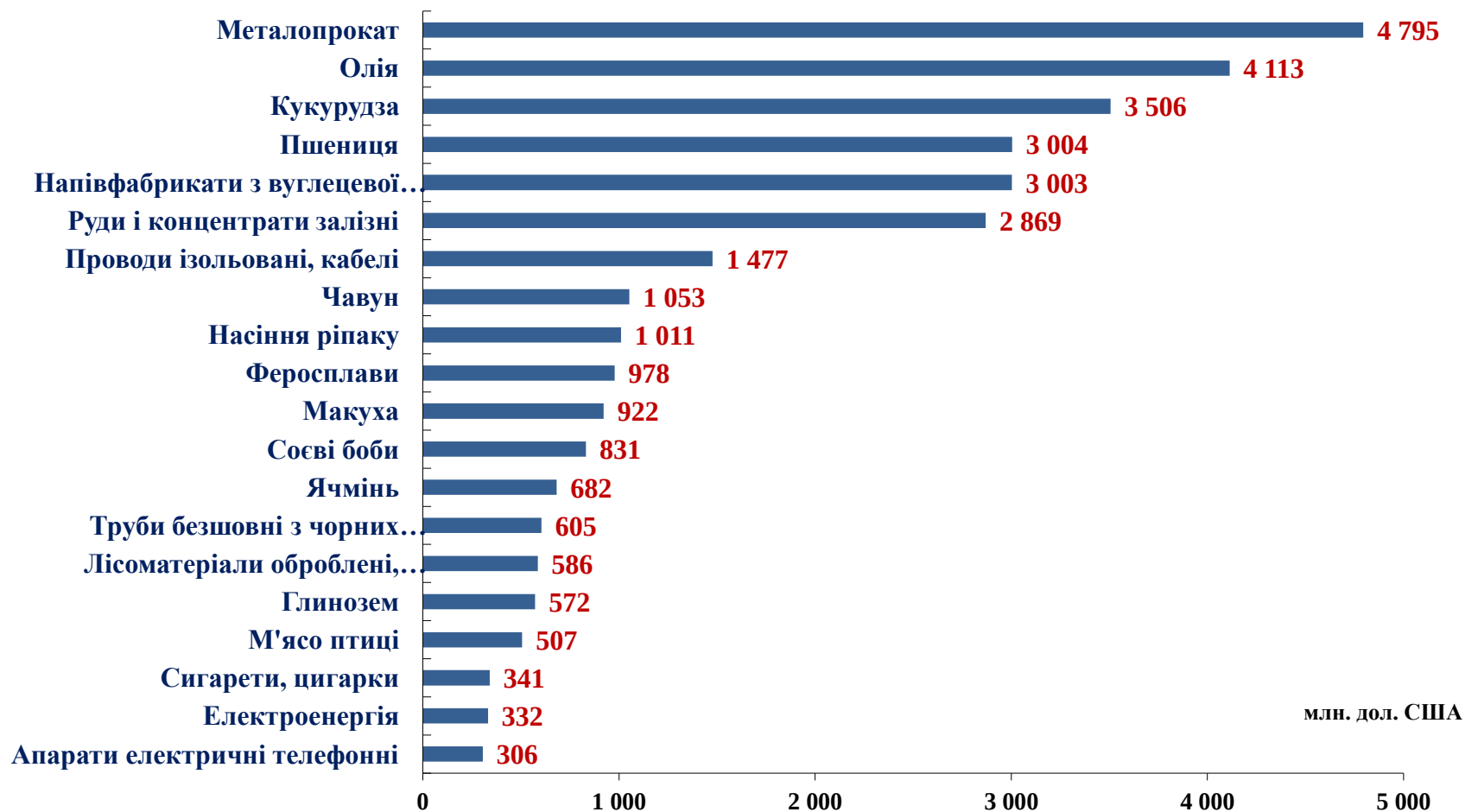
Частка переробної промисловості у ВВП країн, 2017 рік

Джерело: World Bank

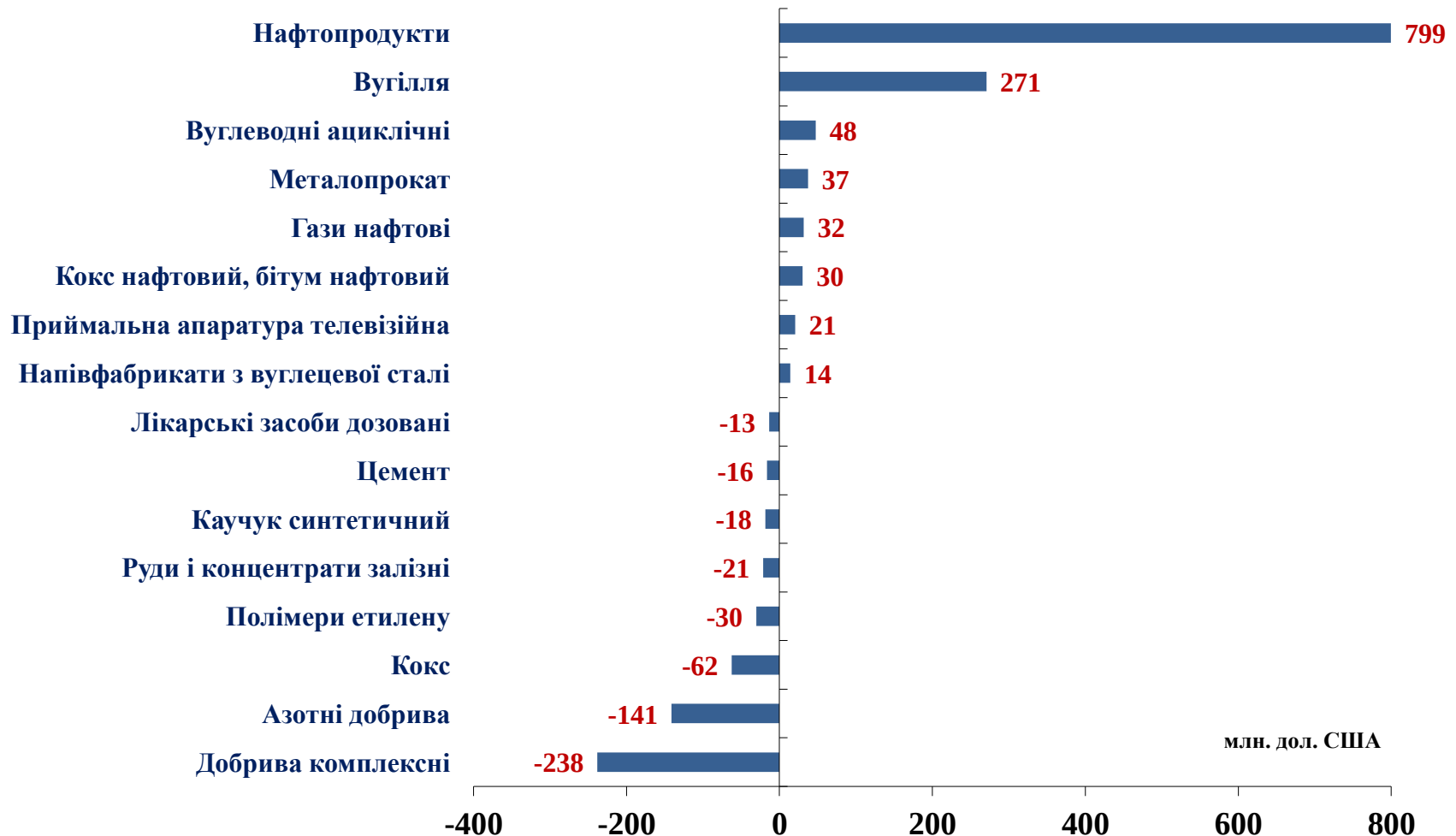
В світовому економічному обміні Україна є постачальником сировини та продуктів з низьким ступенем переробки

Товарна структура українського експорту в 2018 р. в розрізі основних позицій, млн. дол. США

Зростання обсягів імпорту з Росії відбулося внаслідок збільшення поставок енергоносіїв, металопродукату та машинобудівної продукції

Приріст (падіння) українського імпорту з Росії в 2018 р. в розрізі основних позицій, млн. дол. США

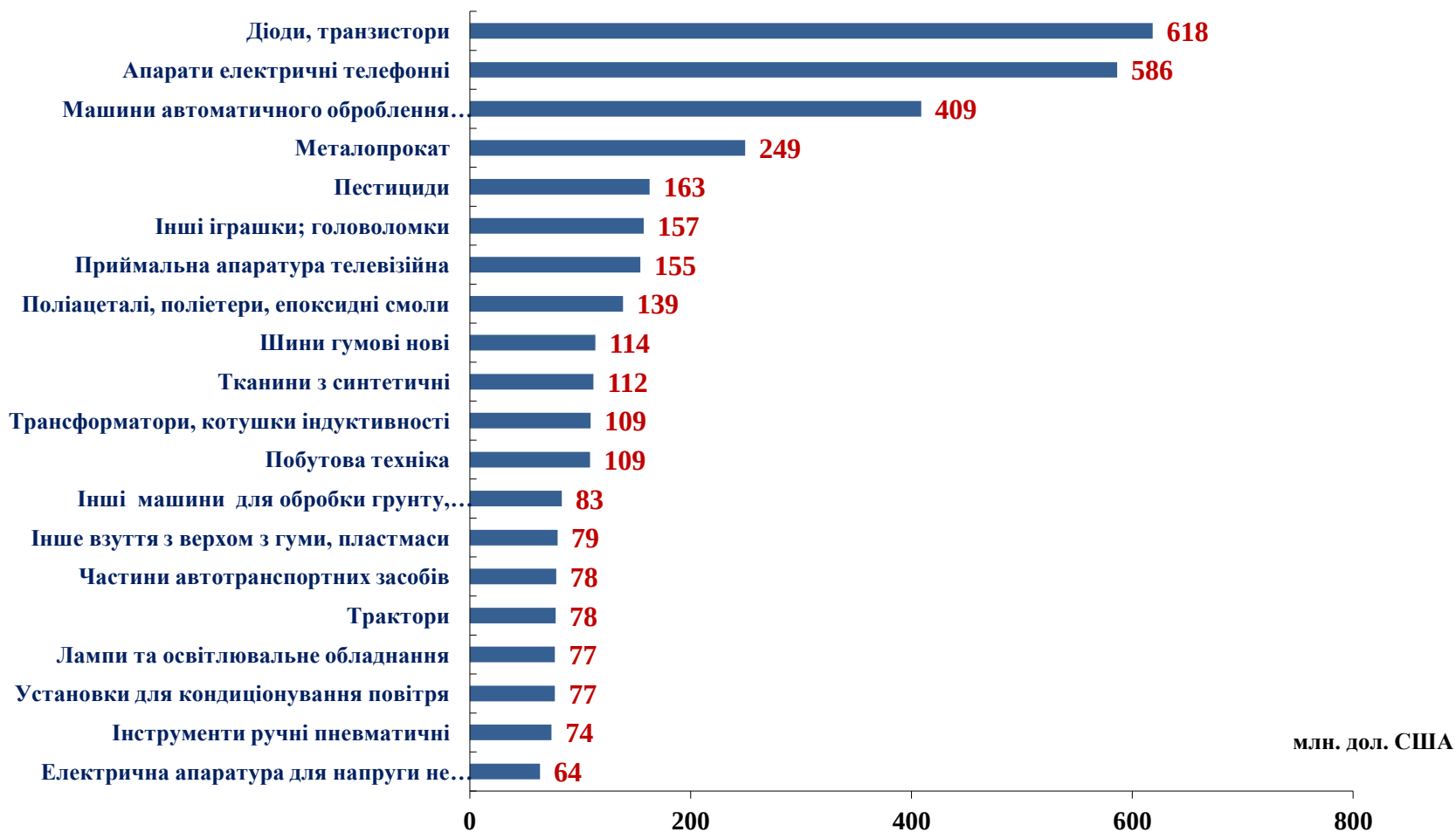
На перші 3 товарні позиції (руда, кукурудза, олія) припадає 69% українського експорту в Китай

Товарна структура українського експорту в Китай в 2018 р. в розрізі основних позицій, млн. дол. США

Перші 3 товарні позиції імпорту з Китаю – це високотехнологічна продукція. На них припадає 22% імпорту

Товарна структура українського імпорту з Китаю в 2018 р. в розрізі основних позицій, млн. дол. США

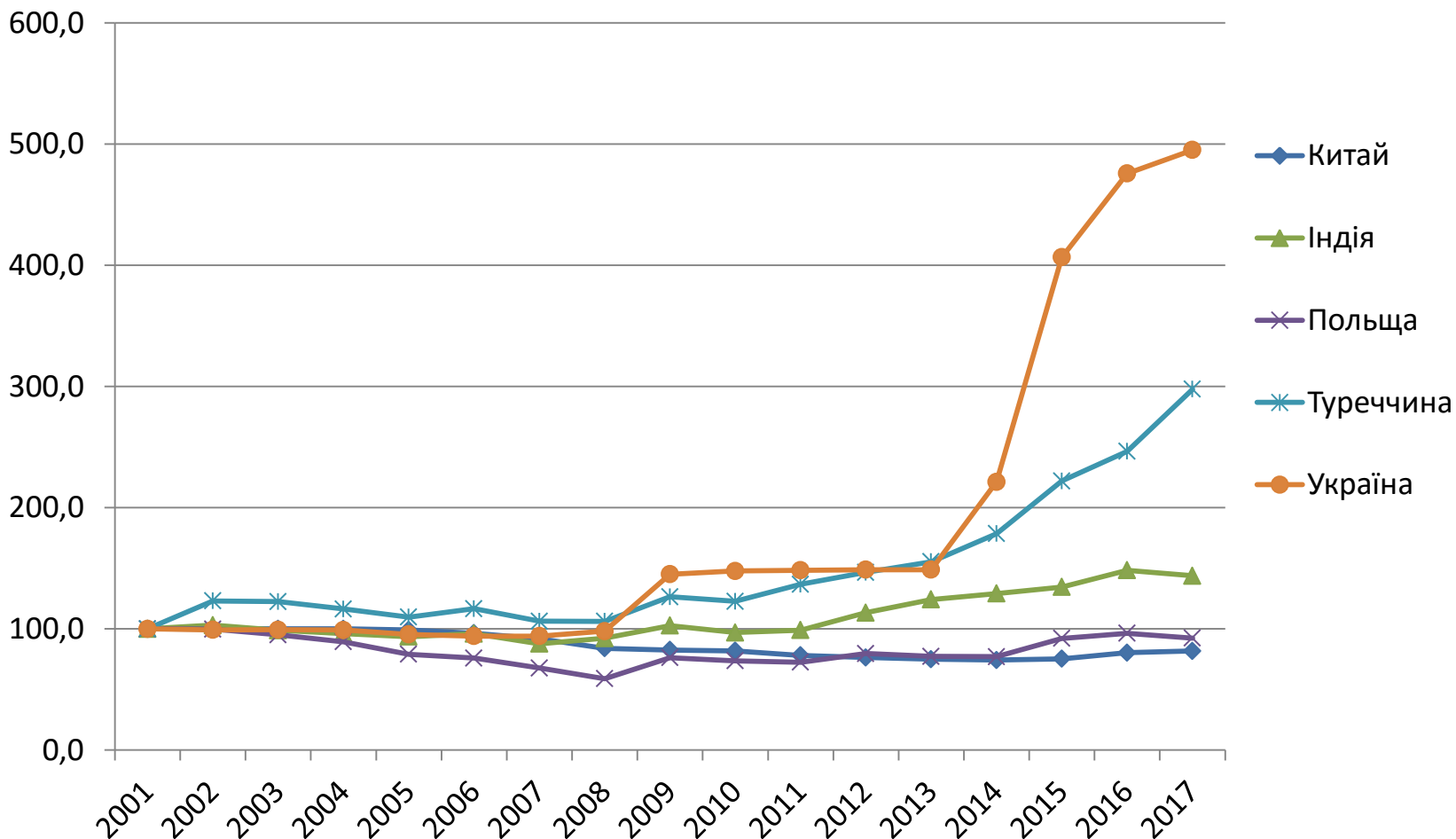
В яких умовах працює промисловість України

Нереалізовані ініціативи:

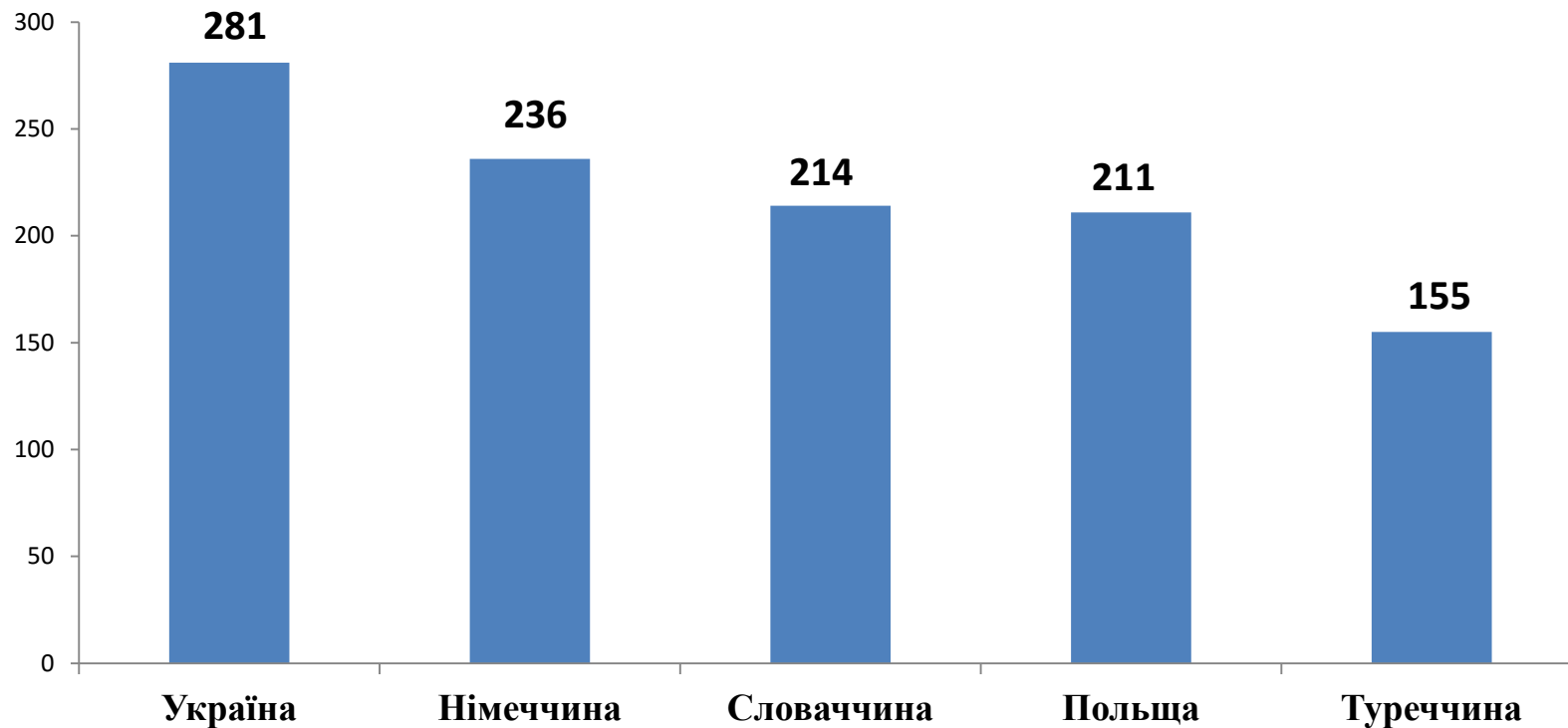
- 1. Податок на виведений капітал**
- 2. Експортно-кредитне агентство**
- 3. Нова редакція закону про індустріальні парки**
- 4. Купуй українське**
- 5. Український банк розвитку**

Макроекономічні умови для розвитку української промисловості залишаються несприятливими

Індекси номінальних курсів національних валют країн протягом (2001=100)

Ціни на природний газ для промисловості в окремих країнах Європи в 1 півріччі 2018 рр., євро/1.000 м3, без ПДВ (враховує доставку до споживача)

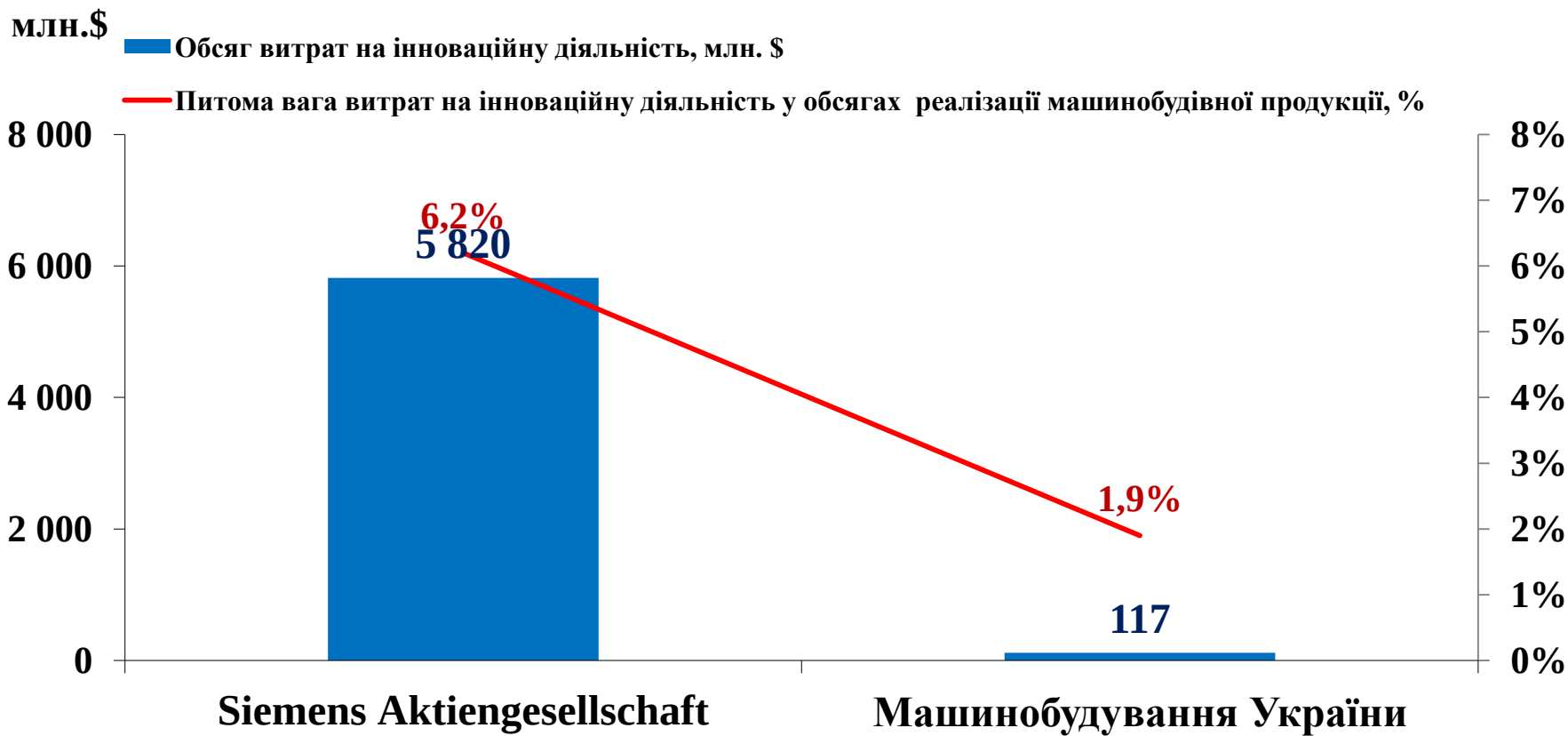
Джерело: НАК «Нафтогаз України», Євростат

В Україні фактично відсутня інфраструктура підтримки експорту, подібно тій яка існує в інших країнах

Польща			Україна
№	Інституція з підтримки експорту	Функції	Інституція з підтримки експорту
1	Мережа відділів із розвитку торгівлі та залучення інвестицій, що є підрозділами польських посольств і консульств (наразі діє 49 офісів)	Сприяння пошуку партнерів, презентація польських компаній, організація бізнес-місій, формування позитивного іміджу польських компаній за кордоном	Торгівельні місії, ефективність роботи яких є низькою
2	BKG, Bank Gospodarstwa Krajowego	кредитування експорту та компенсація частини кредитних ставок для фінансування експорту	-
3	KUKE	страхування експортних кредитів	-
4	Мережа регіональних центрів залучення інвестицій та обслуговування експортерів (COIE)	Інформаційне забезпечення експортерів, організація бізнес-місій, комунікації із закордонними інвесторами	-
5	Польська Агенція із розвитку підприємництва (PARP)	Надання консультаційної допомоги підприємствам малого та середнього бізнесу, надання грантів на розвиток, проведення тренінгів, сприяння комунікацій між бізнесменами	-
6	Агенція з інформації та іноземних інвестицій (PAIIZ)	Консультації потенційних інвесторів щодо економічних, правових, політичних та технологічних аспектів інвестування в Польщу.	-
7	Торгівельна палата та її підрозділи	Інформаційна, консультаційна підтримка. Комунікації із закордонними компаніями, формування позитивного іміджу польського бізнесу за кордоном, організація ділових заходів тощо	Торгово-промислова палата України

Українські машинобудівні підприємства дуже мало інвестують в інноваційну діяльність, що, зокрема, пов'язано з відсутністю відповідної державної політики

Витрати машинобудівних компаній на інноваційну діяльність в 2017 році

Вимоги до індустріальної політики України в умовах, що склались

- 1. Скоординованість та інклюзивність.** На користь індустріального розвитку мають працювати основні блоки економічної політики. Промисловість 4.0, інноваційна, експортна, інвестиційна, технічна політики мають розглядатися в комплексі. Скоординувати дії влади і бізнесу можуть індикативні плани економічного розвитку.
- 2. Гривня, а не долар.** Держава має понести витрати на індустріалізацію, щонайменше на старт цього процесу. Зробити це потрібно у гривні, щоб не нарощувати зовнішній борг і отримати більшу економічну незалежність. Зона дії гривні в економіці має бути розширена.
- 3. Українська індустріалізація = технологічний розвиток.** В процесах промисловості 4.0 ключову роль відіграють підприємці, винахідники, новатори. Держава несе основну відповідальність в створенні умов для залученості цієї спільноти до індустріального розвитку. Результатом нової індустріалізації повинна бути здатність країни до розробки власних комерційних технологій. Такого розвитку не буде без змін освітнього процесу, технологічних інститутів, формування індустріального новаторського духу в суспільстві.

Отже, Україні потрібне застосування економічної політики, спрямованої на індустріально-технологічний розвиток країни (умовно Новітня Індустріалізація).

Іншими словами, треба запропонувати політики, що стимулюватиме бізнес збудувати в Україні новітні заводи і фабрики

Ця політика є альтернативою ліберальним підходам, які зараз впроваджуються в Україні і базуються на принципах Вашингтонського Консенсусу

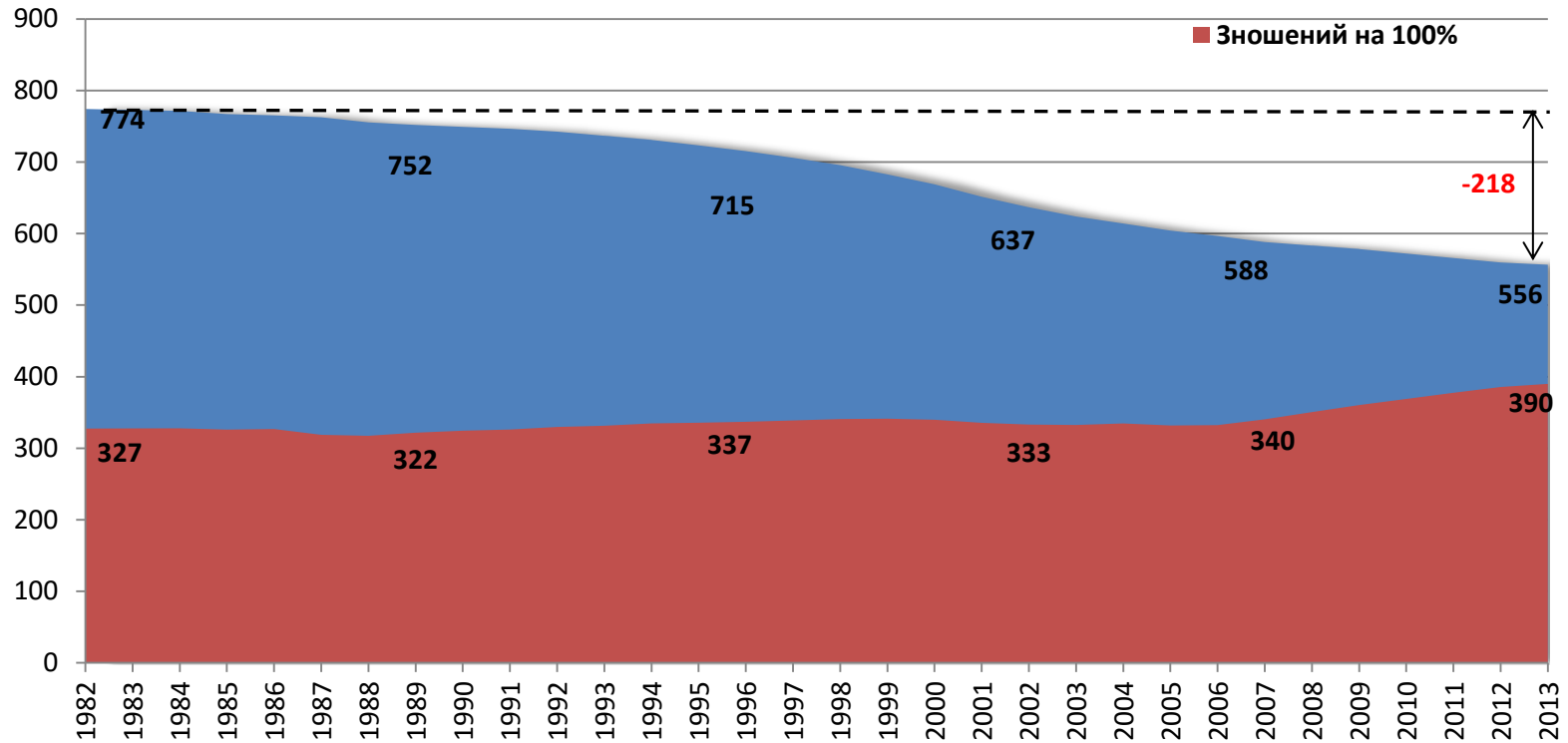
- 1. Фіскальна консолідація (бездефіцитний бюджет)**
- 2. Політика плаваючого курсу**
- 3. Лібералізація зовнішньої торгівлі**
- 4. Валютно-фінансова лібералізація**
- 5. Пріоритетність зовнішніх інвестицій**
- 6. Приватизація**
- 7. Дерегуляція**

Також додається необхідність продовження співпраці з МВФ

Заходи новітньої індустріальної політики наступні:

1. **Фіскальна політика**, а саме - рішуче збільшення видатків на базову інфраструктуру коштом як публічних фінансів, так і державних корпорацій, що відповідають за інфраструктуру та сприяння накопиченню капіталу корпораціями і домогосподарствами.
2. **Монетарна політика** зниження вартості грошей в Україні та їх доступність, лібералізація валютного регулювання через політику Національного банку.
3. Координація політики через **оприлюднення індикативних (прогнозних) планів економічного розвитку** на коротко- і середньострокову перспективу (3-5 років) і пояснення суті цих планів суспільству.
4. **Регіональна політика**. Збільшення видатків на розвиток на регіональному рівні, зокрема на ту ж інфраструктуру та підготовку спеціалістів. Опрацювання і оприлюднення реальних генеральних планів розвитку, їх координація із центральною політикою. Співпраця з бізнесом і освітніми закладами.
5. **Впровадження інституцій розвитку**: Банк Розвитку, Спеціальні економічні зони, Фонди розвитку
6. **Інноваційна політика**. Проведення професійного технологічного аудиту, який реально покаже, в яких напрямках Україна може здійснити власні прориви чи утримуватись на передових позиціях у науково-технічних розробках. Подальша державна підтримка цих напрямків.
7. **Зовнішньоекономічна діяльність**: протекціонізм по відношенню до секторів, що знаходяться на стадії становлення; застосування політики щодо трансферту технологій та локалізації у відносинах з іноземними інвесторами% організаційна та фінансова підтримка експорту
8. **Інформаційна підтримка**. Формування нового культурного світогляду, індустріально-новаторського духу, пропаганда успіху.

Динаміка зносу металофонду України, млн. тон

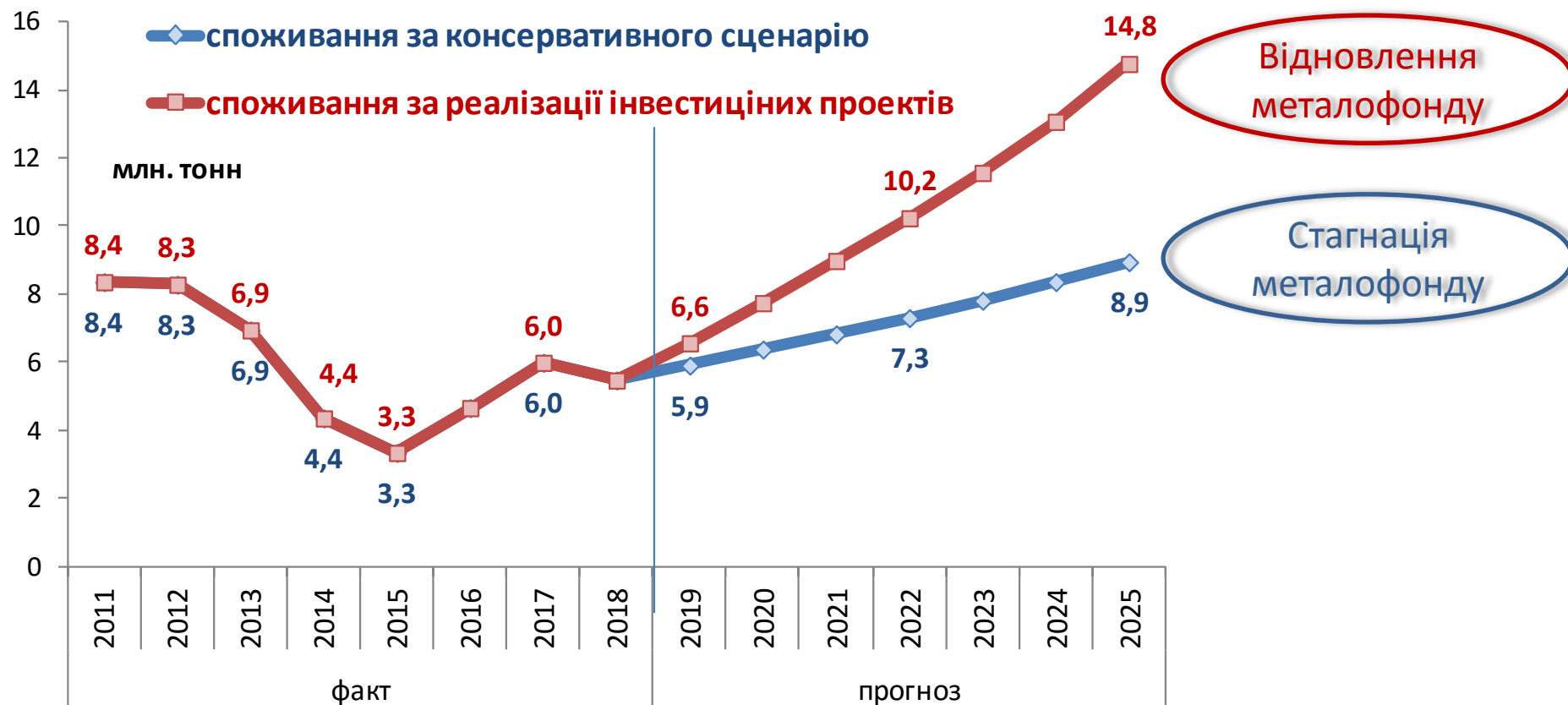
Перспективні операційні програми для споживання сталі на внутрішньому ринку

№	Назва програми	попит на прокат, млн. тон	Об'єм фінансування, млрд. грн.	Механізм фінансування
1	Реконструкція комунального господарства	44	1600	Концесія
2	Будівництво автомобільних доріг	30	1600	Концесія, пряме фінансування
3	Будівництво соціального житла	12	648	Іпотечні кредити
4	Розвиток вітчизняного суднобудування	5,8	_*	Лізинг та покращення умов для інвестування
5	Оновлення вагонного та локомотивного парку	5	100	Лізинг
6	Оновлення залізничного полотна	4,4	136	Кредити УБРР під державні гарантії
7	Розвиток вітчизняного виробництва с/г техніки	1	_*	Лізинг та покращення умов для інвестування
8	Розвиток вітчизняного автомобілебудування	0,7	_*	Покращення умов для інвестування
9	Модернізація портової інфраструктури, в т.ч.:	0,305	7,4	
	Оновлення портових кранів	0,24	5,4	Концесія
	Збільшення пропускної здатності припортових з/д станцій	0,065	2	Концесія

**роль держави, головним чином, полягає у створенні позитивних умов для інвестування та у стимулюванні попиту на кінцеву продукцію.*

***дані відсутні в зв'язку із складністю обрахунку непрямих витрат та недоотримань доходів бюджету держави через здійснення компенсацій та надання пільг..*

При поступовій реалізації зазначених перспективних проектів споживання прокату щорічно зростатиме в середньому на 15% та у перспективі до 2025 року досягне 14,8 млн. тон...

...за консервативного сценарію розвитку з поточним низьким рівнем капітальних інвестицій споживання прокату не перевищить 8,9 млн. тон, що призведе до катастрофічного зростання рівня зносу металофонду України та до значних проблем вітчизняних металургів у пошуку альтернативних ринків збуту прокату.

ДП «Укрпромзовніш експертиза»

www.expert.kiev.ua

Email: expert@expert.kiev.ua